

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobce: **B. V.**, zast. Hanou Demeterovou, o. s. Pomoz jednomu člověku, Horská 2107/2c, PSČ 128 00 Praha 2, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 7. 2011 č. j. OAM-286/ZA-06-ZA04-2010, t a k t o :

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 7. 2011 č. j. OAM-286/ZA-06-ZA04-2010 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žaloba projednávaná krajským soudem směřovala do v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného ve věci neudělení mezinárodní ochrany § 12, § 13 § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění (dále jen zákon o azylu).

Žalobce nejprve obecně namítl porušení § 2 odst. 4 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen správní řád) a zdůraznil nesprávné hodnocení obsahu shromážděných zpráv v neprospěch jeho osoby, přičemž závěry přijaté žalovaným

nemají v jím opatřených informačních zdrojích ani oporu. Poukázal na případ, kdy byl žadateli z Ruské federace udělen sice tzv. humanitární azyl, nicméně v odůvodnění rozhodnutí správní orgán jasně připustil diskriminaci lidí pocházejících z Kavkazu a to jak ze strany osob soukromých, tak i ze strany orgánů policie. Především namítl, že v případě návratu mu hrozí diskriminace a vážné ohrožení života, neboť v Ruské federaci dochází k porušování lidských práv a v ruské armádě je na jeho vlastním etniku páchána genocida. Návrat žalobce po dlouhodobém pobytu mimo území vlasti by znamenal ohrožení jeho svobody a života. Zdůraznil zejména zpráva Human Right Watch z ledna 2011, na kterou bez dalšího komentáře odkázal i žalovaný. Zpráva hovoří o závažném porušování základních lidských práv (např. mučení, mizení osob, mimosoudní zabití apod.), kterého se dopouštějí policejní a bezpečnostní složky. Tomu odpovídá i značné množství rozsudku Evropského soudu pro lidská práva odsuzujících Rusko za závažné porušování lidských práv v Čečensku.

Dále poukázal na prohlášení současného ministra zahraničí České republiky K. S. pronesené na zasedání Výboru pro práva cizinců Rady vlády pro lidská práva dne 18. 5. 2010. Připustil „*velmi nedobrou situaci na Severním Kavkazu, bezpečnost lidí, kteří se bojí o život je ohrožena, a proto je přirozené, že mnoho lidí žádá o azyl u nás.*“

Na podporu svých obav z návratu a nedobré situace (mimo jiné i v Dagestánu) odkázal žalobce na činnost a poznatky renomované ruské lidsko-právní organizace Memorial, jejíž členka vedení p. S. G., trojnásobná kandidátka na Nobelovu cenu míru, opakovaně navštívila v letech 2010 – 2011 i Českou republiku, kde objasňovala nemožnost bezpečného návratu čečenských uprchlíků do Ruské federace.

Součástí žaloby učinil žalobce řadu příloh v českém, ale rovněž tak ruském i anglickém jazyce, které měly dokladovat jím tvrzený závažný stav pro případ, že by byl nucen návratu do Ruské federace, které v průběhu řízení před soudem postupně doplňoval aktuálními zprávami zejména o situaci v armádě. Od počátku trval na zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému pro pochybení žalobcem vytýkaná.

Jako reakci na žalobu zaslal správní orgán vyjádření s datem 12. 12. 2011. Shrnul žalobní námitky, zopakoval průběh správního řízení, obsah přednesů žalobcem učiněných, jehož zásadním důvodem odchodu a obavou z návratu je povinnost k výkonu vojenské služby a to včetně důkazů, které při rozhodování využil. Žalobcova obava spočívala v tom, že bude v případě odvedení nasazen do vojenských akcí na území Čečenska. Připomněl, že obava či vyhýbání se výkonu základní vojenské služby tam, kde je ze zákona povinná, není azylově-relevantním důvodem, nelze je považovat za opodstatněné obavy z pronásledování a tresty za to uložené nejsou za normálních okolností považovány za pronásledování, jak mimo jiné konstatoval i UNHCR v Příručce k postupům a kritériím pro určování právního

postavení uprchlíků vydané v lednu 1992. Zdůraznil, že se rovněž seznámil s důkazy (včetně zakázané reportáže Ruské centrální televize NTV), které žalobce doplnil až před soudem. K tomu poznamenal, že se jedná o konkrétní jednotlivé příběhy, které však nemají s příběhem žalobcem bezprostřední souvislost. Správní orgán zdůraznil, že se této otázce věnoval a zjistil, že lze požádat za určitých podmínek rovněž o náhradní službu. Obavy žalobce jsou označil spíše za hypotetické. Informace k případu shromážděné rovněž popřely žalobcem tvrzenou obavu z jeho případného nasazení do bojových operací na území Čečenska. Tuto obavu vyvrátila zpráva MZV Nizozemí z 9. 4. 2010, kdy v Čečensku jsou nasazeni tzv. profesionální, tedy nájemní vojáci. Vojáci základní služby na tomto území nepůsobí. Správní orgán rovněž připomněl, že žádost o mezinárodní ochranu podali žalobcovi rodiče i bratr I., o žádné žádosti nebylo rozhodnuto kladně. I. B. vzal žalobu do rozhodnutí správního orgánu zpět, krajský soud tak řízení zastavil. Další bratr žalobce R. B., který se vojenské službě vyhýbal, žije od roku 2004 v Rakousku, kde mu byl udělen azyl. Námitky žalobce vyhodnotil jako nedůvodné, správnost rozhodnutí vychází z jeho osobního příběhu a řady informací o zemi původu. Důkazní situace neumožnila kladné rozhodnutí o žalobcově žádosti a stejně tak nebyly zjištěny důvody, pro které by se nemohl do své vlasti bezpečně vrátit. Proto správní orgán požadoval žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

Po zjištění, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou, projednal soud žalobu za přítomnosti obou účastníků a tlumočnicka ruského jazyka. V mezích vytčených žalobními body poté přezkoumal napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 2 s.ř.s.). Soud provedl důkaz obsahem částí zpráv doložených žalobcem v českém jazyce, které zachycují velmi problematickou situaci v ruské armádě a které žalobce získal z veřejně dostupných informačních zdrojů či odkazem na zprávy UNHCR a HRW. Žalobce setrval na jím uváděných informacích a žalobních námitkách. Potvrdil, že stěžejním problémem, tedy důvodem odchodu a trvajících obav z návratu je otázka výkonu vojenské služby, resp. na základě jím předložených zpráv objektivně doložené násilnosti v ruské armádě vůči občanům čečenské národnosti, problematické postavení občanů čečenské národnosti v Ruské federaci. Jím tvrzené obavy podporují zprávy UNHCR, postoj ministra zahraničí ČR, stanovisko bývalého zmocněnce pro lidská práva M. K., faktické poznatky nevládní organizace Memorial v čele s její představitelkou S. G., objektivní zprávy o týrání vojáků a vězňů, z nichž řada skončila jejich smrtí apod. Připomněl obsah doložených videí, která jím tvrzené obavy dokladují. Dále ze zpráv vyplývá, že Dagestán je nejnebezpečnější oblastí v Evropě a v sousedním Ingušsku byla zakázána činnost dvaceti nevládních organizací. Ačkoli se závažné informace skutečně netýkají přímo žalobcovy osoby, tak popisují mučením vraždy a mizení osob zejména s etnickým původem ze Severního Kavkazu. Je tedy zřejmé, že zprávy podporují žalobcovy důvodné obavy i v jeho konkrétním případě. Žalobce se navíc aktivně zapojil do života v České republice, kladně jej hodnotí i jeho členský fotbalový klub. Připomněl stanoviska soudů v tom směru, že jsou-li pochybnosti o tom, že by žalobci v případě nuceného

návratu mohlo hrozit mučení či jiné nelidské zacházení, pak by takovýmto návratem došlo ze strany České republiky k porušení jím přijatých mezinárodních dohod.

Vysvětlil, že jediný bratr žijící i nadále v Dagestánu, T., byl vychováván babičkou, v jejich etniku jsou silné rodinné vazby, a proto tam jmenovaný nadále zůstal, aby se o babičku postaral. Navíc bratr T. k výkonu vojenské služby nenastoupil ze zdravotních důvodů. Díky jeho osobě má informace, že se o žalobce a jeho bratry je stálý zájem právě kvůli nástupu na vojnu. Odkázal opět na případ R. O., kdy správnímu orgánu byla známa celková situace v Dagestánu a hodnotil ji pohledem azylového práva velmi negativně, byť bylo v daném případě rozhodnuto o udělení tzv. humanitárního azylu. Potvrdil, že pokud jsou informace v anglickém a ruském jazyce, tak jejich obsah v zásadě potvrzuje obsah zpráv doložených v jazyce českém, tedy vážnou situaci v severním Kavkazu a zejména v ruské armádě. Z tohoto důvodu na provedení důkazů obsahem všech doložených zpráv netrval. Požadoval i nadále zrušit rozhodnutí žalovaného a vrátit mu věc k dalšímu řízení.

Pověřená pracovnice žalovaného plně odkázala na průběh správního řízení, jeho výsledek a obsah odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí včetně stanoviska k žalobě. Připomněla, že při hodnocení žádosti žalobce vycházel správní orgán z informací přednesených žalobcem samotným a žádné další, které by byl povinen vzít v úvahu, žalobce ve správním řízení nepředložil. Žalobce tvrdil, že se obával odvodu na vojnu, nicméně tyto obavy nespojoval se žádným azylově-relevantním důvodem. Odkázala na shromážděné informace, řádný průběh správního řízení a požadovala zamítnutí žaloby.

Při jednání soudu tedy nedošlo ke změně procesních postojů stran sporu, nebyly činěny další návrhy na doplnění dokazování.

Právní rámec projednávané věci je upraven následovně: mezinárodní ochranu lze podle § 28 odst. 1 zákona o azylu udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany: shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle §§ 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvodky k udělení doplňkové ochrany. Podle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu udělí azyl, bude-li v řízení zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo dle písm. b) je zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Pro úplnost krajský soud doplňuje, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podali rodiče žalobce, M. B. a T. B., přičemž správní

orgán ani jednomu z nich azyl neudělil. Jejich žaloby jsou u Krajského soudu v Hradci Králové vedeny pod sp. zn. 28Az 22/2011 a 28Az 23/2011.

V průběhu rozhodování o žádosti samotného žalobce vycházel správní orgán z informací poskytnutých žalobcem v žádosti ze dne 6. 8. 2010 a upřesněných v pohovoru konaném dne 24. 8. 2010. Žalobce potvrdil, že je státním občanem Ruska, národnosti čečenské, islámského náboženského vyznání. V Rusku, konkrétně v Dagestánu žil spolu s rodiči až do dubna 2006. Důvodem jeho odchodu byl strach z nástupu k výkonu základní vojenské služby, mohl by být povolán do bojů proti Čečencům a ostatně již samotné působení v ruské armádě by z důvodů jeho čečenské národnosti znamenalo obavy o život. Z Dagestánu odešel ještě před samotnou povinností nástupu na vojnu spolu s matkou a to poté, kdy se o jeho osobu a osobu jeho bratrů zajímali lidé (od armády či policie). Bratr R. právě pro tyto obavy odešel již v roce 2004. Ze země odešel v roce 2006 s matkou, vízum získali do České republiky, odkud vycestovali do Rakouska, kde žije bratr R.. Následně byli nuceni vrátit se do České republiky. S časovým odstupem za nimi docestoval i otec žalobce. Rovněž se obává s ohledem na délku pobytu mimo území Ruska, že by byl vyslýchán, uvězněn a došlo by tak k ohrožení jeho života. Doložil, že byl za svého pobytu v pobytovém středisku napaden nožem, útok je v šetření orgánů činných v trestním řízení. Informace správním orgánem shromážděné nekomentoval, sám žádné doplnění dokazování správnímu orgánu nenavrhnul.

Správní orgán doplnil dokazování souborem řady informací z různých informačních zdrojů hodnotících situaci v Ruské federaci s přihlédnutím k oblasti Dagestánu a zejména k situaci ohledně výkonu povinné základní vojenské služby včetně možných represí. Jednalo se o tyto informace: Zpráva MZ USA z 11. března 2010 - Rusko - o dodržování lidských práv za rok 2009, Informace MV Velké Británie ze 14. listopadu 2006 – Směrnice pro posuzování žádostí o azyl se zaměřením na menšinové etnické skupiny a vojenskou službu, Informace MZV Nizozemska z 9. dubna 2010 s názvem Ruská federace – Severní Kavkaz, Rusko - Výroční zpráva Human Right Watch 2011, Informace MV ČR jejímž obsahem je Zákon Ruské federace O náhradní civilní službě přijatý 28. června 2002 ve znění 22. srpna 2004, Informace MZV ČR č. j. 97273-1/2011-LPTP ze dne 29. března 2011 zaměřena na fakta týkající se základní vojenské služby, postihu za vyhýbání se a možnosti náhradní (alternativní) civilní služby včetně informací obsažených v databázi ČTK.

Při jednání krajský soud odkázal na značný soubor informací, které mu byly žalobcem postupně zasílány a které na dodaném CD nosiči rovněž postoupil žalovanému. Lze shrnout, že informace (v českém, anglickém i ruském jazyce) popisují zejména situaci v Rusku se zaměřením na Dagestán a především informace vztahující se k nebezpečí souvisejícímu s výkonem základní vojenské služby. Jednalo se o články z veřejně dostupných zdrojů, fotografie či videozáznamy o v poslední době ruskými silovými složkami unesených a bez příčiny umučených a zavražděných mladých mužů Kavkazanů. Žalobce rovněž doložil reportáž centrální ruské televize NTV z 30. 10. 2011, která byla odvysílána a ihned stažena z vysílání

(do spisu krom jiného založil i přepis textu dané reportáže). Pojednává o únosech, mučení a vraždách v Čečensku na základě případu I. U. včetně viny bezpečnostních složek a orgánů policie, které se na únosech podílí.

Zástupkyně žalobce sama potvrdila, že zprávy se sice nevztahující k osobě žalobce konkrétně, nicméně jejich obsah plně dopadá a potvrzuje důvodnost žalobcových obav. Žalovanému vytkla, že ačkoli disponoval Výroční zprávou HRW z ledna 2011, která věnuje pozornost Severnímu Kavkazu a popisuje závažné porušování lidských práv, přesto z této informace správní orgán krom jejího ocitování žádné závěry neučinil. Otázku případného vnitřního přesídlení žalobce považovala za zcela nereálnou, čemuž korespondují i skutečnosti obsažené ve zprávách získaných přímo samotným žalovaným (míněna např. Informace MV Velké Británie – Rusko – Směrnice pro posuzování žádosti o azyl).

V kopiích byly doloženy a soudem k důkazu – s ohledem na značné množství a poměrnou nepřehlednost - stručně konstatovány zprávy, resp. korespondence mezi již zmiňovanou představitelkou nevládní organizace v Rusku Memorial paní S. G. s bývalým zmocněncem pro lidská práva v ČR M. K., v níž popisuje případy mučení, týrání, vykonstruovaných procesů i mizení konkrétních osob se zaměřením na etnické Čečence. Vážnost této otázky měla na paměti Rada vlády pro lidská práva na jednání dne 10. 6. 2010, když doporučila brát zřetel na situaci v oblasti dodržování lidských práv v Čečensku, kterou označila i nadále za velmi vážnou, kdy i přes vyhlášenou amnestii prokazatelně dochází k porušování lidských práv, k únosům civilistů, k mučení, nelidskému a ponižujícímu zacházení ze stran státních i nestátních silových struktur a k plánovaným vraždám. Zástupkyně žalobce z předloženého množství informací zdůraznila postoj UNHCR k otázce projednávání žádostí o mezinárodní ochranu podaných žadateli o azyl z Čečenské republiky včetně odkazu na text dopisu z 11. listopadu 2009 zaslaný rakouskému Federálnímu azylovému úřadu (polooficiální prohlášení UNHCR k problematice ohrožených skupin a doporučení), jehož obsah a doporučení zůstávají v platnosti do odvolání. Zdůraznila dále článek s názvem „Novináři BBC nazvali Dagestán nejnebezpečnější oblastí v Evropě“. Neméně důležitým dokumentem je z pohledu žalobce Zpráva Parlamentního shromáždění Rady Evropy – Rusko, září 2012, přijato 14. září 2012. V Usnesení Evropského parlamentu o politickém využívání soudnictví v Rusku se pod písmenem O. uvádí: „*vzhledem k tomu, že soudní orgány a orgány činné v trestním řízení nedokázaly zastavit rozsáhlou beztrestnost porušování lidských práv na severním Kavkazu, vzhledem k tomu, že v případech závažného porušování lidských práv, útoků, zabíjení, násilného zmizení, špatného zacházení a svévolného zatýkání, k nimž docházelo v některých oblastech severního Kavkazu, nebyla sjednána náprava...*“ Doloženými informacemi chtěl žalobcem prokázat, že jeho nuceným návratem do vlasti by Česká republika porušila čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, tedy zásadu non-refoulement.

Podle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu udělí azyl, bude-li v řízení zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo dle písm. b) je zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy,

náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Krajský soud měl při posuzování věrohodnosti a závažnosti příběhu žalobce oproti důkazům shromážděným žalovaným jako podklad pro rozhodnutí díky aktivnímu přístupu zástupkyně žalobce celé množství zpráv z různých informačních a ověřitelných zdrojů, které dle přesvědčení krajského soudu přinášejí do posouzení žalobcovy žádosti taková fakta, pro která ve své „drsnosti a surovosti“ ve správním řízení nezazněla a žalovaný tak neměl možnost zaujmout své vlastní stanovisko.

Po provedeném jednání dospěl k závěru, že podaná žaloba je důvodná a dosavadní zjištěný skutkový stav věrohodnost žalobcova příběhu nesnížil a naopak jím doložené zprávy vzbuzují pochybnosti v tom směru, zda-li informace shromážděné a hodnocené správním orgánem, mohly dostatečně objektivním způsobem postihnout skutkový stav tohoto konkrétního případu. Žalobce předložil v rámci svých možností celkem stručný, logický a uvěřitelný příběh, který nebyl v průběhu správního řízení zásadním způsobem zpochybněn.

Soud souhlasí s tím, že zprávy žalobcem shromážděné sice potvrzují možnost náhradní vojenské služby a že s ohledem na judikaturu soudů (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 22. 12. 2004 č. j. 7 Azs 321/2004) či stanovisko UNHCR (již výše zmíněna část textu Příručky) není vyhýbaní se výkonu vojenské služby azylově-relevantním důvodem. Krajský soud je ovšem přesvědčen, že jak označené rozhodnutí, tak rovněž stanovisko UNHCR mířilo do zemí, kde není situace vyhrocena způsobem jako se stalo v Rusku vůči etnickým Čečencům. I přes obsah správním orgánem shromážděných informací a jeho odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí nelze přijmout bez dalšího jím učiněný závěr z toho důvodu, že zprávy žalobcem doložené jasně ukazují faktickou situaci v Severním Kavkazu i s přihlédnutím k výkonu základní vojenské služby ve světle zásadním způsobem drsnějším a pro život a lidskou důstojnost nebezpečnějším a tyto hodnoty ohrožujícím, nežli mohl na základě „svých“ informací usuzovat žalovaný. Krajský soud proto odkazuje na ty nejzásadnější zprávy žalobcem předložené a odkazy na informační zdroje jím učiněné poté, kdy s napadeného rozhodnutí seznal neúspěch své žádosti.

Krajský soud nesdílí výhradu žalovaného, že žalobce se s informacemi o zemi seznámit nechtěl a sám žádné důkazy nenavrhoval. Jistě nelze bez celkového posouzení případu tento postoj žalobci přičítat k tíži. Jak v průběhu jednání odeznělo, Čečenci znají reálnou situaci v zemi a tudíž předpokládají, že je plně známa i kompetentním orgánům země, kde se momentálně nalézají. Žalobce mohl na základě této premisy předpokládat, že informace shromážděné žalovaným jsou na podporu odůvodněnosti jeho žádosti dostatečné. Teprve když z obsahu rozhodnutí shledal opak, tak se za pomoci zástupkyně snažil soudu i správnímu orgánu reálnou

situaci s ohledem na jím tvrzené obavy, které považoval za opodstatněné, objasnit a konkrétními zprávami dokladovat.

Žalobce tedy tvrdil, že odešel z Ruska z obavy před nástupem vojenské služby a návratu se obává z týchž důvodů event. dalšího postihu a uvěznění za dlouhodobý pobyt mimo Rusko. Jakožto Čečenec, vůči jehož národu ruské orgány v této pokračují v dříve nastolené genocidě, není schopen v ruské armádě sloužit právě z důvodů uvedených výše. Doporučení či stanovisko obsažené v Příručce UNHCR k odpíračům vojenské služby...“v zemích, kde existuje povinná vojenská služba, je často nevykonání této služby podle zákona trestné. Tresty se mohou v různých zemích lišit a nejsou za normálních okolností považovány za pronásledování.“ V případě žalobce jako etnického Čechence se ovšem s ohledem na informace doložené v průběhu soudního řízení o obvyklé situace hovořit nedá, jak správně vyzdvihla zástupkyně žalobce a krajský soud její výhradu plně akceptuje.

Zprávy žalobcem doložené dosvědčují opodstatněnost jím tvrzených obav a dávají vysvětlení jak žalobcova odchodu, tak rovněž jeho obav z případného nuceného návratu. Nelze nezmínit již výše uvedený obsah Zprávy Parlamentního shromáždění Rady Evropy k situaci v Rusku ze září 2012, ve kterém se jasně hovoří v tom směru, že soudní orgány a orgány činné v trestním řízení nedokázaly zastavit rozsáhlou beztrestnost porušování lidských práv na severním Kavkazu, nelze nevidět řadu konkrétních příběhů jednotlivců s tragickými koncem, je nutné vzít v potaz aktivní postoj UNHCR a stejně tak obsah zprávy HRW z ledna 2011, kterou žalovaný sice zajistil, nicméně pro výsledek řízení o posouzení případné důvodnosti žalobcem podané žádosti z jejího obsahu prakticky nevycházel, nelze pominout oficiální stanoviska čelních představitelů České republiky k dané problematice (míněno postoj ministra zahraničí a rovněž tak bývalého zmocněnce pro lidská práva) a zejména informace a stanoviska nevládní organizace Memorial, která se problematice žalobcem tvrzené věnuje, shromažďuje důkazy, konkrétní příběhy, tedy je seznámena s každodenní realitou.

Krajský soud nemůže popřít celkem značnou snahu správního orgánu o zajištění podkladových informací, leč nelze nevidět, že z jejich obsahu zdůraznil prakticky ty skutečnosti, které podporovaly obhajobu negativního rozhodnutí. Naopak zpráva HRW zůstala bez komentáře, stejně tak i ty pasáže z Informace MZV Nizozemska z 9. dubna 2010, které popisují vývoj situace v Čečensku po dvou rusko-čečenských konfliktech. Zejména ta část zprávy, která shrnuje politický vývoj v Čečensku (bod 2.4) skutečně popisuje situace jako velice neklidnou a nestabilní, plnou násilností mezi povstalci a federálními jednotkami a mezi povstalci a čečenskými bezpečnostními jednotkami. Zpráva popisuje opětovné věznění, mučení a zavraždění osob, jimž byla udělena amnestie. Zpráva zmiňuje charakter žalob mířících na Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku, v níž je namítáno nadměrné násilí používané vojáky ruských jednotek, ničení majetku, mučení, vraždy či mizení osob, v nichž jsou žadatelé v mnoha případech úspěšní. Pod bodem 3.5 jsou upraveny tzv. specifické skupiny či oblasti a mimo jiné rovněž základní vojenská

služba. Informace popisují těžkou šikanu při výkonu základní vojenské služby, vydírání, znásilňování a sexuální násilí. Zpráva zmiňuje možnost výkonu náhradní vojenské služby, ale současně připouští, že komise může žádost zamítnout, pokud sama usoudí, že dotyčný nemá např. dostatečně odůvodněné výčitky svědomí.

Je tedy evidentní, že správní orgán informace obstaral, nicméně některými z nich se nezabýval ani jejich obsah nehodnotil. V odůvodnění rozhodnutí velmi podrobně a s jasným odkazem popisuje podmínky nástupu k výkonu základní vojenské služby, možnosti požádat si o náhradní vojenskou službu a případné tresty za nenaplnění zákona. Blíže však nehodnotí ty zprávy, které situaci nepodávají již tak jednoznačným způsobem (konkrétně Informace MZV Nizozemska z 9. dubna 2010).

Krajský soud proto přisvědčil žalobním námitkám a s ohledem na množství důkazů žalobcem předložených, které sice nepopisují jeho konkrétní příběh, nicméně jasně dokladují žalobcem tvrzené obavy, dospěl k závěru, že správní orgán jednak nevycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu a jednak opomněl hodnotit tu část informací, které sám shromáždil a jejichž obsah tvrzení žalobce podporuje. Stejně výhrady jako při úvahách ve smyslu § 12 zákona o azylu byl krajský soud veden i při úvahách ve smyslu § 14a téhož zákona. Podpůrně lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005 - 75, rozsudek ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007 - 64. Konstatoval, že „Ačkoliv obecně platí, že kasační správní soudy přezkoumávají rozhodnutí vycházející ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), judikatura zdejšího soudu umožňuje v případě, že hrozí porušení zásady non-refoulement (např. podle čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků - z pohledu azylu, nebo podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod – z pohledu doplňkové ochrany) dát přednost mezinárodním závazkům a uvedené pravidlo soudního řádu správního neaplikovat. K takovému kroku by měl přistoupit ten orgán, který se dozvěděl o existenci skutečností implikujících možné porušení zásady non-refoulement (srov. citovaný rozsudek č. j. 9 Azs 23/2007 - 64).“

Soud je přesvědčen, že v dané věci nelze vycházet z novější judikatury NSS, která poukazuje na možnost ...*“odkázat na tzv. novou žádost, v níž žalovaný posoudí nové skutečnosti, které nebyly bez vlastního zavinění žadatele předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany; soudu je ponechána volba mezi dvěma možnostmi: buď provést dokazování a posoudit riziko navrácení žadatele vstříc pronásledování či vážné újme anebo odkázat na novou žádost, pokud je „vzhledem ke konkrétním okolnostem věci zcela zřejmé, že žadatel bude mít možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu“ (rozsudek ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 - 131; rozsudek ze dne 28. 4. 2010, č. j. 2 Azs 8/2010 - 75).“* Důvodem jeho úvah je ta skutečnost, že informace, kterých se žalobce dovolával a které předložil až v řízení před soudem, mohl správní orgán obstarat již v průběhu řízení o žalobcově žádosti a provést jejich hodnocení.

Výše popsané okolnosti případu s přihlédnutím ke konkrétním informacím pak neumožnily krajskému soudu, aby se ztotožnil se závěry správního orgánu. Žalobce objasnil jasný důvod svého odchodu a stejně tak i obavu ze situace, která by ho čekala při návratu. Popsal její důvod (bez ohledu na jeho obsah nelze žalobci jeho subjektivní pocity upřít), vyslovil obavy o svůj život s tím, že návrat ať již z důvodů obav z výkonu vojenské služby či z reakcí orgánů státu proto, že mimo území pobýval relativně dlouhou dobu, jsou skutečnosti, které v kontextu zejména s jím doloženými zprávami jeho důvodné obavy z mučení či nelidského zacházení (pro případ uvěznění) podporují. Krajský soud je přesvědčen, že výsledky dokazování neumožňovaly správnímu orgánu o žádosti žalobce rozhodnout objektivně.

K námitkám předneseným žalobcem nemohl krajský soud přijmout konečné stanovisko, neboť je přesvědčen, že je namístě, aby správní orgán žalobcovu žádost a důvody v ní uváděné opět posoudil a to při vyhodnocení důkazů, které žalobce doložil v průběhu soudního jednání a které se stejně tak jako důkazy shromážděné žalovaným vyjadřují k aktuální situaci v Čečensku, k situaci ohledně výkonu vojenské služby, k situaci ve vězeňství a k objektivně páchanému násilí na civilistech i vojácích základní služby. Stejně tak bude zapotřebí nalézt odpověď na námitku žalobce, zda-li jen prostým návratem po delší době pobytu mimo území Ruska nebude jako etnický Čečenec vystaven nepřiměřenému nátlaku státních orgánů, zda-li mu v souvislosti s jeho pobytem mimo území nemůže hrozit vězení apod. Pokud by krajský soud sám za dané situace hodnotil důkazy předložené žalobcem, zbavil by tak práva na posouzení a možnosti rozhodnout správní orgán. Ten tedy v dalším řízení vyhodnotí jak příběh žalobce, tak zprávy jím předložené a o jeho žádosti opětovně rozhodne. Jistě bude pro objektivní rozhodnutí rozumné, pokud i sám doplní dokazování o informace hodnotící aktuální situaci v Dagestánu a to zejména s ohledem na možnost věcné argumentace při odůvodnění žádosti dle § 14a zákona o azylu (správní orgán disponuje širokou databází informací, může využít konkrétní zprávy z obdobných případů, apod.).

Pokud tedy krajský soud dospěl k závěru o dosud nedostatečně objektivně posouzené otázce důvodnosti podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k § 12 zákona o azylu a správnímu orgánu uložil o této otázce jednat a opětovně rozhodnout, je potom logické, že ani v ostatních posuzovaných otázkách nemohlo rozhodnutí žalovaného zůstat nedotčeno. Krajský soud dále připomíná, že jeho výhrady směřují rovněž do způsobu posouzení § 14a zákona o azylu, tedy k otázce tzv. doplňkové ochrany. Krajský soud zmínil již výše konkrétní zprávy včetně jejich obsahu, který podle jeho přesvědčení a ve shodě se žalobní námitkou nemůže bez dalšího konkrétního ověřování faktické situace zakládat návrat žalobce do vlasti bez toho, aniž by bylo jasně ověřeno, že nuceným návratem ze strany České republiky nedojde k porušení zásady non-refoulement.

Z výše uvedených důvodů krajský soud posoudil žalobu jako důvodnou, a proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 a 5 s.ř.s.). Po doplnění dokazování ve směru

naznačeném a po opětovném vyhodnocení – pro objektivní rozhodnutí nezbytných podkladových informací - pak správní orgán o žádosti opětovně rozhodne. Tímto krajský soud míní, že není nezbytné provádět důkaz informacemi v jazyce anglickém či ruském, neboť informace žalobcem doložené v jazyce českém v kontextu s těmi, které shromáždil žalovaný, jistě poskytnout celkem slušný podklad pro rozhodnutí ve věci. Lze připustit, že informace byly krajskému soudu předkládány poměrně chaoticky a leckdy i dublovaně, proto pro jasný a nekonfliktní průběh dalšího řízení bude vhodné vyzvat žalobce, aby jasně specifikoval ty informace, které považuje pro posouzení jeho žádosti za zásadní. Určitě se tímto způsobem zpřehlední důkazní situace a obě strany se vyhnou pochybnostem o tom, která ze zpráv měla být hodnocena a z jakého důvodu.

Za dané situace krajský soud rozhodnutí žalovaného s ohledem na důvodnost vznesených námitek ve smyslu nedostatečně zjištěného skutkového stavu zrušil pro vady řízení spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu a věc tak vrátil žalovanému k dalšímu projednání (§ 78 odst. 1, odst. 4 a odst. 5 s.ř.s.). Žalovaný po vyhodnocení výše specifikovaných a soudem rozebraných žalobních námitek doplní dokazování a o žádosti opětovně rozhodne. Odstranění a objasnění zjištěných vad vyžaduje zásadnější doplnění dokazování způsobem v tomto rozhodnutím popsáním.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Úspěšný žalobce náhradu nákladů řízení nepožadoval, a proto nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 31. října 2012

JUDr. Marcela Sedmíková, v.r.
samosoudkyně